

Forum For Flatanger
v/Trude Bakke Jøssund
7745 Oppland

Flatanger 10.10.09

Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Søknad om konsesjon for Sørmarkfjellet (tidligere Oksbåsheia) vindkraftverk i Flatanger og Osen kommune

Forum for Flatanger ble opprettet høsten 2006 i forbindelse med at planene for utbygging av vindkraft på Sørmarkfjellet og Oksbåsheia ble lagt frem. Forumet har arbeidet med å belyse ulike sider ved utbygging av vindkraft i kommunen og de konsekvenser det vil få for natur og miljø, for næringsliv og bosetting.

Forumet har vurdert søknaden som nå foreligger for Sørmarkfjellet vindkraftverk fra Sarepta Energi, saksnummer 200401015 ; 200802039.

Om Flatanger

Flatanger er en liten kommune i Nord-Trøndelag. Kommunen har for en stor del spredt bebyggelse. Næringslivet er i stor grad basert på reiseliv, havbruk og landbruk. Reiselivsnæringen er i vekst og utgjør en stadig viktigere del av grunnlaget for fast bosetting.

Kommunen har en rekke fritidseiendommer. Hytteiere utgjør en viktig del av grunnlaget for butikk og annen servicevirksomhet, og er et vesentlig innslag i det sosiale livet i grendene.

Merkevaren Flatanger

Flatanger har i løpet av flere år vært gjenstand for en markedsføring rundt naturbasert reiseliv som kan beskrives som "Merkevaren Flatanger". Bedrifter knyttet til reiseliv er bygget opp rundt dette konseptet. Sentralt i konseptet er naturopplevelser gjennom guidete turer på sjø og land bl.a. med kontakt med kommunens spesielt rike fugleliv. Artikler om og fotografier fra naturen i Flatanger i prestisjetunge internasjonale tidsskrifter har bidratt til verdifull markedsføring av Flatanger som reisemål.

Sørmarkfjellet og området rundt er sentralt for denne naturbaserte reiselivsvirksomheten.

Kulturminner

Flatanger har hatt bosetting fra langt tilbake i tid. I en hule ved Sørmarkfjellet er det funnet 2000 år gamle skjeletter. Arkeologiske funn i form av pilspisser o.l. har vært vanlige funn i

forbindelse med jordbruksvirksomhet i Bølefjorden. Etter at vindkraftplanene på Sørmarkfjellet ble lagt frem første gang i 2006, er det funnet et gammelt fangstanlegg oppe på selve fjellet.

Kulturminnene er verneverdige i seg selv, men bygger også opp under grunnlaget for Flatanger som et interessant reisemål. Selv om vindkraftutbyggerne prøver å plassere vindturbiner slik at man ikke direkte raserer slike kulturminner, vil det likevel ikke være til å unngå at selve miljøet rundt dem forringes i en slik grad at opplevelsen av dem blir av mindre verdi. En så omfattende anleggsvirksomhet i nærområdet kan innebære en risiko for skade på selve elementene i fangstanlegget.

Landskap

Det forsøkes i endret konsesjonssøknad å gjøre avbøtende tiltak som flytting av vindturbiner. NVE har tidligere gitt uttrykk for at avbøtende tiltak for slike store installasjoner som vindkrafturbiner i liten grad er mulig. Dette er Forum for Flatanger enig i. Selv om man kan flytte turbiner slik at de ikke blir synlige fra enkelte utvalgte punkter, er det ikke mulig å endre det voldsomme inntrykket 130-140 meter høye turbiner i konstant bevegelse utgjør for landskapet. Sørmarkfjellet vindkraftanlegg vil prege hele Sør-Flatanger og store deler av Osen kommune, og være synlig fra tre fjordområder – Jøssundfjorden, Bølefjorden og Svesfjorden. De endringer som er gjort ved å konsentrere alle turbinene til Sørmarkfjellet har for øvrig gitt et mer uryddig inntrykk av anlegget på Sørmarkfjellet som helhet. På avstand vil anlegget fremstå som en gigantisk nålepute.

Sørmarkfjellet ligger langt fra trafostasjonen i Roan, noe som krever lange overføringslinjer. Vindkraftanlegget og tilhørende kraftlinjer vil i betydelig grad redusere INON-områder.

Generelt er landskapet rundt Sørmarkfjellet med sine kulturminner og urørt natur fra fjord til fjell av stor betydning utover lokal verdi.

Arbeidsplasser og bosetting

Grendene rundt Sørmarkfjellet er meget sårbare for fraflytting. Bosettingen er basert på landbruk og reiseliv. Det ligger en rekke mindre reiselivsbedrifter i området, som baserer seg på rorbuer og hus/hytter for utleie. Den største arbeidsplassen i området er Drageid leirskole i Osen kommune. Det er 14 arbeidsplasser knyttet til denne bedriften, som har god søkning og er veldrevet og godt markedsført. Vindkraftutbygging på Sørmarkfjellet fjerner grunnlaget for de opplevelser denne leirskolen baserer sin virksomhet på.

Planene for vindkraftutbygging skaper usikkerhet for videre investeringer i den type bedrifter som er nevnt ovenfor og som er vesentlig for videre bosetting i området. Selv om det gis konsesjon, kan utbygging av vindkraftanlegget ligge langt frem i tid pga. manglende økonomisk grunnlag for utbygging. Planene for vindkraftutbygging, selv om de ikke blir realisert, vil bli liggende som en klam hånd over investeringsviljen i reiselivet, så lenge planene ikke er skrinlagt for godt. Forslaget i konsekvensutredningen om å endre konseptet for f.eks. fototurisme til å oppleve ”miljøvennlig”, fornybar kraft fremstår som useriøst. Vindkraftanlegg er på ingen måte ukjent for en stor del av de turister som besøker Flatanger.

Verdien av omkringliggende eiendommer i forhold til hyttebygging reduseres vesentlig. For

enkelte områder er denne verdien vurdert av fagfolk og satt til null ved vindkraftutbygging.

Lokale arbeidsplasser knyttet til vindkraftanlegget anses som meget usikre. Noe virksomhet kan påregnes lokalt i anleggsfasen, men i hovedsak er det store entreprenørselskap som tar på seg utbygging av slike anlegg. Det er driftsfasen som er viktig i det lange perspektivet, og erfaringene fra tilsvarende anlegg på Bessakerfjellet og Hitra gir ikke grunn til å forvente noe bidrag til lokale arbeidsplasser.

For bosetting på lengre sikt er det verdt å merke seg at spesielt unge mennesker i Flatanger har engasjert seg mot vindkraftutbygging i hjemkommunen. Vakker, urørt natur med et rikt fugle- og dyreliv og gode muligheter for friluftsliv, er viktig for folks ønske om å bo i Flatanger, ikke minst ungdom.

Det er et faktum at etablering av vindkraftverk ikke har hatt positiv innvirkning på fraflytting. For fraflyttingskommuner er det annen virksomhet, som reiseliv, som er viktig for å bremse fraflytting, og etablering av vindkraftverk vil komme i konflikt med disse virksomhetene og bolyst i kommunen.

Støy

Støykart er basert på gjennomsnittsstøy på årsbasis. Avhengig av atmosfæriske forhold kan lyden i perioder nå mye lenger enn det støykartet tilsier. Fra etablerte vindkraftverk er det rapportert om overraskende stort influensområde for lyd i perioder. Områdene rundt Sørmarkfjellet er i utgangspunktet særmerket gjennom stilhet og ro. Det er nettopp dette som er en viktig forutsetning for at områdene er attraktive for turister og brukere av fritidsboliger og leirskole. Siden f.eks. leirskolen ligger i vindskygge for øst-sørøst, en fremherskende vindretning som er forbundet med godvær, kan man regne med at man ved samling rundt leirbålet ved leirskolen vil kunne høre duren fra turbiner.

Biologisk mangfold

Sørmarkfjellet er hekkeplass for truede fuglearter. Det er økende forståelse for betydningen av å ta vare på biotoper for truede arter både lokalt og nasjonalt. Både truede og andre fuglearter i området danner grunnlag for naturbasert reiselivsvirksomhet i Flatanger. Overføringslinjene medfører også meget stor risiko for skade på fugleliv i sårbare områder. Man må regne med at en omkostning ved vindkraftverket med overføringslinjer vil bli reduksjon av det biologiske mangfoldet i området, inkludert flere truede arter.

Lokalbefolkningens syn på vindkraftutbygging

Kommunestyret i Flatanger, som i Osen, har gått imot vindkraftutbygging på Sørmarkfjellet. Det har vært stort engasjement fra lokalbefolkningen, i alle aldersgrupper, mot utbygging. Sarepta har tidligere gitt uttrykk for at de ikke vil etablere seg der de ikke er velkommen.

Forum for Flatanger stiller seg bak lokalbefolkning og lokalpolitikere med en sterk anbefaling om at det ikke gis konsesjon til utbygging av Sørmarkfjellet vindkraftanlegg.

For Forum for Flatanger

Trude Bakke Jøssund

Fra folkemøte om vindkraftutbygging på Sørmarkfjellet i Flatanger 1. september 2009

